

**Procedura
rybackiego korzystania z wód w obwodach rybackich
Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie**

§ 1.

**Prawo pierwszeństwa w zawarciu umowy użytkowania obwodu rybackiego
i następstwo prawne**

1. Rybackie korzystanie z wód prowadzone jest w obwodach rybackich ustanowionych na podstawie ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 883; dalej jako „ustawa o rybactwie śródlądowym”).
2. Instytucja prawa pierwszeństwa w zawarciu umowy użytkowania obwodu rybackiego na dalszy okres jest uregulowana w art. 4 ust. 2 ustawy o rybactwie śródlądowym.
3. Użyte w niniejszej Procedurze skróty oznaczają:
 - 1) PGW WP – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
 - 2) KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej;
 - 3) RZGW – regionalny zarząd gospodarki wodnej;
 - 4) ZZ – zarząd zlewni;
 - 5) NW – nadzór wodny.

§ 2.

Oświadczenie o skorzystaniu z prawa pierwszeństwa w zawarciu umowy

1. Uprawniony do rybactwa składa oświadczenie z danymi osobowymi o skorzystaniu z prawa pierwszeństwa w zawarciu umowy na dalszy okres. Oświadczenie musi zostać złożone w formie pisemnej i w wymaganym terminie. Oświadczenie musi być złożone przez podmiot do tego uprawniony, spełniający także wymogi z art. 12 ust. 5 ustawy o rybactwie śródlądowym (przepisy ustawy o rybactwie śródlądowym nie przewidują, aby w obwodzie rybackim uprawnionych było kilka osób fizycznych albo prawnych albo jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej). Złożone oświadczenie będzie traktowane także jako akceptacja warunków umowy, której wzór zamieszczony jest na stronie internetowej RZGW.
2. W przypadku kilku uprawnionych do rybactwa - osób fizycznych albo osób prawnych albo jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, do oświadczenia złożonego przez jednego z nich należy dołączyć pisemne oświadczenia pozostałych

uprawnionych o zrzeczeniu się prawa do dzierżawy, a tym samym prawa pierwszeństwa w zawarciu umowy na dalszy okres.

3. Weryfikacja przeprowadzana przez dyrektora RZGW polega na sprawdzeniu czy oświadczenie zostało złożone w terminie i przez podmiot do tego uprawniony. W przypadku, gdy oświadczenie zostało złożone w terminie, a nie spełnia wymagań ustawy o rybactwie śródlądowym, dyrektor RZGW wzywa do jego uzupełnienia z podaniem terminu uzupełnienia oświadczenia.
4. Wykaz dokumentów niezbędnych do zawarcia umowy przedstawiany po pozytywnej weryfikacji oświadczenia złożonego przez uprawnionego obejmuje:
 - 1) propozycję zarybień (rzeczowych – gatunki/sortymenty); wartość zarybienia nie może być mniejsza niż wyliczona zgodnie z ustawą o rybactwie śródlądowym;
 - 2) propozycja zarybień wynikająca z przeliczenia na podstawie ww przepisów powinna zostać uwidoczniona w operacie rybackim jako zarybienie minimalne.
5. Nakłady rzeczowo-finansowe przeliczane będą na podstawie aktualnego cennika materiału zarybieniowego RZGW aktualizowanego każdego roku na dzień 31 grudnia. Po weryfikacji prawidłowości przeliczenia nakładów rzeczowo-finansowych wymagane jest złożenie kopii aktualnego i pozytywnie zaopiniowanego operatu rybackiego zgodnego z przepisami ustawy o rybactwie śródlądowym oraz przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 15 września 2020 r. w sprawie operatu rybackiego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1661) lub rozporządzenia, które zastąpi wskazane wyżej rozporządzenie. Operat musi uwzględniać przeliczone nakłady rzeczowo-finansowe.
6. Do wniosku o skorzystanie z prawa pierwszeństwa dołącza się:
 - 1) oświadczenie o możliwości korzystania z wymienionego w operacie rybackim materiału zarybieniowego lub możliwości jego wyprodukowania we własnym zakresie albo pisemne oświadczenie producenta takiego materiału o jego zbyciu oferentowi;
 - 2) oświadczenie o możliwości korzystania z nieruchomości lub urządzeń wodnych lub oświadczenie o braku konieczności korzystania z takich nieruchomości lub urządzeń wodnych;
 - 3) oświadczenie, że wnioskodawca nie jest objęty sądowym zakazem, o którym mowa w art. 27 ust. 3 i art. 27c ust. 3 pkt 4 ustawy o rybactwie śródlądowym.
7. Dokumenty wymienione w ustępie 6 przedkładane są łącznie z operatem rybackim.

§ 3.

Następstwo prawne po uprawnionym do rybactwa

1. Przejście praw i obowiązków z tytułu umowy o oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego na następcę prawnego, dokonane na podstawie art. 6e ustawy o rybactwie śródlądowym, jest możliwe po spełnieniu łącznie poniższych warunków:
 - 1) następca prawny winien uwiarygodnić, że w istocie jest następcą prawnym uprawnionego, poprzez przedstawienie niezbędnych dokumentów – prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub aktu poświadczenia dziedziczenia na rzecz wnioskującego o dokonanie zmian w umowie;
 - 2) następca prawny jest zobowiązany osobiście posiadać kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w zakresie rybactwa;
 - 3) następca prawny nie może być skazany prawomocnym wyrokiem sądowym na podstawie art. 27 ustawy o rybactwie śródlądowym w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, co wymaga przedłożenia oświadczenia.
2. Następca prawny jest zobowiązany do złożenia wniosku o skorzystaniu z uprawnienia wynikającego z art. 6e ustawy o rybactwie śródlądowym nie później niż dwa miesiące po zaprzestaniu przez dotychczasowego uprawnionego prowadzenia gospodarki rybackiej w danym obwodzie rybackim. Wniosek składa się do dyrektora RZGW.
3. Następca prawny obowiązany jest do złożenia kompletnego wniosku zawierającego niezbędne dokumenty w przewidzianym ustawą o rybactwie śródlądowym terminie. Pozostałe warunki oraz czas trwania umowy pozostają bez zmian.
4. Następca prawny użytkownika obwodu rybackiego zobowiązany jest do przedstawienia PGW WP dokumentów potwierdzających jego następstwo prawne, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1. Mając na uwadze, że dziedziczenie poza trybem ustawowym może dokonywać się również na podstawie testamentu, fakt bycia następcą prawnym musi znaleźć potwierdzenie w dokumentach. Z tego też względu niezbędne jest złożenie bądź aktu poświadczenia dziedziczenia bądź prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku.
5. Następca prawny musi legitymować się niezbędnymi kwalifikacjami i doświadczeniem zawodowym łącznie. Następca prawny jest obowiązany udokumentować w sposób niebudzący wątpliwości, że osobiście posiada niezbędne wykształcenie i kwalifikacje.

Przepisy ustawy o rybactwie śródlądowym należy stosować literalnie i ściśle, a kwalifikacje określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 25 sierpnia 2020 r. w sprawie konkursu ofert na oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1595) lub rozporządzenia, które zastąpi wskazane wyżej rozporządzenie należy odnosić wprost do następcy prawnego i nie ma możliwości posiłkowania się wykształceniem i doświadczeniem osób z nim współpracujących.

6. W zakresie warunku dotyczącego braku skazania prawomocnym wyrokiem sądowym na podstawie art. 27 ustawy o rybactwie śródlądowym w okresie ostatnich 3 lat, wystarczającym warunkiem będzie złożenie stosownego oświadczenia. Mając na uwadze, że art. 27 ustawy o rybactwie śródlądowym dotyczy wykroczeń, natomiast w Krajowym Rejestrze Karnym gromadzone są informacje jedynie w zakresie skazań na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1138), żądanie danych z tego rejestru nie pozwala zweryfikować warunku przewidzianego w treści art. 6e ustawy o rybactwie śródlądowym, a więc jest bezprzedmiotowe.

§ 4.

Zasady rozliczania gospodarki rybackiej

1. Wszystkie publiczne śródlądowe wody powierzchniowe płynące dzieli się na obwody rybackie, a ustanawianie obwodów rybackich wynika wprost z art. 15 ustawy o rybactwie śródlądowym w związku z art. 12 tej ustawy. Za podstawę potwierdzenia charakteru wód oraz ich własności przyjmuje się dane zawarte w szczególności w:
 - 1) księgach wieczystych;
 - 2) decyzji ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej o ustaleniu charakteru wód;
 - 3) mapach podziału hydrograficznego Polski;
 - 4) wpisach w ewidencji gruntów i budynków;
 - 5) innych dostępnych danych, w tym również z treści orzeczeń sądowych w przedmiocie ustalenia stanu prawnego.
2. Obwód rybacki może być użytkowany na podstawie umowy wskazanej w treści art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o rybactwie śródlądowym. Dyrektor RZGW może samodzielnie prowadzić gospodarkę rybacką w obwodzie rybackim, na podstawie pozytywnie zaopiniowanego operatu rybackiego – o ile założenia prowadzenia tej gospodarki zostaną zatwierdzone

przez Prezesa PGW WP i wydana zostanie zgoda na prowadzenie tego rodzaju działalności gospodarczej.

3. Jako uprawnionego do rybactwa rozumie się osobę/podmiot określony w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o rybactwie śródlądowym, jak również osobę/podmiot, która wstąpiła w prawa i obowiązki uprawnionego do rybactwa na zasadach określonych w art. 6e ustawy o rybactwie śródlądowym z uwzględnieniem, że w obwodzie rybackim uprawnioną do rybactwa może być tylko jedna osoba fizyczna albo prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zgodnie z przepisem art. 12 ust. 5 ustawy o rybactwie śródlądowym.
4. Dyrektor RZGW jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji obwodów rybackich i uprawnionych do rybactwa w obwodach rybackich wraz z danymi zawartych umów, ewidencji kontroli zarybień oraz kontroli wykonywania umów i stanu ich realizacji.
5. Dyrektor RZGW jest zobowiązany do przekazywania do Dyrektora Departamentu Rybactwa w KZGW każdorazowo, informacji o każdej negatywnej ocenie wypełniania przez uprawnionego do rybactwa obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej wydanej przez marszałka województwa w terminie 7 dni roboczych od dnia jej otrzymania.

§ 5.

Kontrola wykonywanych zarybień w obwodzie rybackim

1. Dyrektor RZGW jest zobowiązany do prowadzenia kontroli zarybień każdego obwodu rybackiego. Z przeprowadzonych kontroli sporządza się notatkę służbową zgodnie z wzorem określonym w *Załączniku nr 1 (Notatka z kontroli zarybień- wzór) do niniejszej Procedury*.
2. Dyrektor RZGW jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji zgłoszeń oraz zarybień dokonywanych przez uprawnionego do rybactwa wraz ze statystyką udziałów przedstawicieli PGW WP w tych czynnościach. Kontroli zarybień dokonują przede wszystkim pracownicy jednostek terenowych PGW WP – tj. wyznaczeni pracownicy ZZ oraz NW. W czynnościach kontrolnych zarybień mogą również uczestniczyć wyznaczeni pracownicy Departamentu Rybactwa w KZGW oraz wyznaczeni pracownicy RZGW, w szczególności w przypadkach sytuacji spornych z użytkownikiem rybackim.

3. Celem sprawnej współpracy pomiędzy wskazanymi jednostkami zaleca się okresowe przeszkolenia pracowników biorących udział w kontroli zarybień w ramach szkoleń własnych.
4. Ustala się **minimalny** próg procentowy realizacji kontroli zarybień w danym roku kalendarzowym w wysokości:
 - 1) dla regionów z liczbą obwodów rybackich do 250 – w stosunku do 50% obwodów rybackich;
 - 2) dla regionów z liczbą obwodów rybackich powyżej 250 – w stosunku do 20 % obwodów rybackich.
5. Dobór kontrolowanych obwodów rybackich w danym roku kalendarzowym pozostawia się dyrektorowi RZGW z tym wskazaniem, że dla RZGW w: Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Poznaniu, Szczecinie i Wrocławiu kontrola zarybień wszystkich obwodów odbywa się nie rzadziej niż raz na trzy lata, natomiast dla RZGW w: Gliwicach, Krakowie, Lublinie, Rzeszowie oraz Warszawie wszystkie obwody kontrolowane są w każdym roku kalendarzowym.
6. Od stycznia 2023 roku każde RZGW zobowiązane jest w danym roku kalendarzowym przeprowadzić co najmniej jedną kontrolę wykonywanych zarybień w każdym obwodzie rybackim oddanym w użytkowanie/dzierżawę, w którym na podstawie zawartej umowy prowadzona jest gospodarka rybacka.
7. Ewidencję zgłoszeń i zarybień prowadzi się zgodnie ze wzorem stanowiącym *Załącznik nr 2 (Ewidencja kontroli zarybień - wzór) do niniejszej Procedury.*

§ 6.

Nadzór nad realizacją zobowiązań umownych

1. Kontroli oraz nadzorowi ze strony dyrektora RZGW podlega każda umowa dotycząca wykonywania gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim lub w jego części, zawarta:
 - 1) w trybie konkursowym;
 - 2) z zastosowaniem prawa pierwszeństwa w zawarciu umowy na dalszy okres;
 - 3) przejęta na mocy art. 217 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.).
2. Dyrektor RZGW jest zobowiązany do prowadzenia okresowych kontroli wykonywania umów przez uprawnionego do rybactwa przy udziale tego uprawnionego. W wyjątkowych wypadkach w kontrolach mogą, na zasadach współpracy, uczestniczyć przedstawiciele Departamentu Rybactwa w KZGW oraz innych organów związanych z rybackim

użytkowaniem wód, a w szczególności przedstawiciele marszałka województwa, Państwowej Straży Rybackiej.

3. Wyboru użytkownika rybackiego, u którego planuje się przeprowadzenie kontroli dokonuje się z uwzględnieniem sposobu wywiązywania się uprawnionego do rybactwa z warunków umowy, w tym w oparciu o poniższe czynniki:
 - 1) uchybienia w wykonywaniu zarybień obligatoryjnych;
 - 2) zwłoka w dokonywaniu płatności na rzecz Skarbu Państwa;
 - 3) wyniki i wskazania zawarte w okresowych ocenach wypełniania przez uprawnionego do rybactwa obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim, sporządzanych przez marszałka województwa,
 - 4) wysoka wartość finansowa zarybień w obwodzie rybackim;
 - 5) zarybienia cennymi i atrakcyjnymi gatunkami ryb, ze szczególnym uwzględnieniem ryb łososiowatych, koregonidów, węgorza i innych ryb drapieżnych;
 - 6) zewnętrzne zgłoszenia dotyczące możliwych nieprawidłowości w obwodzie, w tym nieprawidłowości w zarybieniach.
4. Każdy z obwodów rybackich winien być skontrolowany przy założeniu następujących ilości minimalnych:
 - 1) dla regionów z liczbą obwodów rybackich do 250 – w stosunku do 50% obwodów rybackich;
 - 2) dla regionów z liczbą obwodów rybackich powyżej 250 – w stosunku do 20 % obwodów rybackich,w 5 letnim okresie rozliczeniowym.
5. Od stycznia 2023 roku w każdym RZGW obligatoryjnie, rokrocznie kontrole wykonywania umów przez uprawnionego do rybactwa należy wykonać w co najmniej 25% obwodach rybackich, które zostały oddane w użytkowanie.
6. Kontrole realizacji umów przeprowadza się na podstawie planu kontroli, przygotowanego na każdy rok kalendarzowy przez dyrektora RZGW, podlegającego akceptacji przez dyrektora Departamentu Rybactwa w KZGW i przedłożonego do zatwierdzenia przez Prezesa PGW WP. W planie kontroli nie uwzględnia się możliwych kontroli doraźnych. Wzór planu kontroli określa *Załącznik nr 3 (Plan kontroli obwodów rybackich - wzór) do niniejszej Procedury.*

7. Kontrolę przeprowadza się po uprzednim poinformowaniu uprawnionego do rybactwa o terminie planowanej kontroli i jej zakresie, ze wskazaniem okresu podlegającego kontroli oraz dokumentów, które należy okazać kontrolującemu.
8. Kontroli dokonuje co najmniej dwóch umocowanych przez dyrektora RZGW pracowników PGW WP. Wzór pełnomocnictwa określa *Załącznik nr 4 (Pełnomocnictwo do przeprowadzenia kontroli - wzór) do niniejszej Procedury*.
9. Dyrektor RZGW może wszcząć kontrolę doraźną w przypadku uzasadnionego przypuszczenia lub zgłoszenia zewnętrznego o nieprawidłowościach w nadzorowanym obwodzie rybackim lub prowadzenia niezgodnej z zapisami w umowie gospodarki rybackiej przez uprawnionego do rybactwa. W celu ustalenia zasadności wszczęcia kontroli doraźnej dyrektor RZGW może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające.
10. Zakończeniem kontroli jest sporządzenie protokołu z wynikami kontroli - zawierającego w szczególności wskazanie stwierdzonych naruszeń postanowień umowy lub informację o ich braku. Protokół sporządza się zgodnie ze wzorem określonym w *Załączniku nr 5 (Protokół z kontroli umów na korzystanie z obwodów rybackich - wzór) do niniejszej Procedury*.
11. Kontrolę wykonywania umów na rybackie korzystanie z wód wykonują umocowani przez dyrektora RZGW pracownicy Wydziału Gospodarowania Mieniem Skarbu Państwa RZGW. W wyjątkowych przypadkach w kontroli w sposób pomocniczy mogą uczestniczyć pracownicy innych jednostek PGW WP – tj. wyznaczeni pracownicy Departamentu Rybactwa w KZGW, wyznaczeni pracownicy RZGW, ZZ oraz NW.
12. Dyrektorzy RZGW prowadzą rozliczenie zobowiązań uprawnionego do rybactwa zgodnie z wzorem stanowiącym *Załącznik nr 6 (Rozliczanie zobowiązań uprawnionego do rybactwa - wzór) do niniejszej Procedury*.

§ 7.

Sprawozdawczość

1. Dyrektor RZGW zobowiązany jest do prowadzenia zbiorczego rejestru obwodów rybackich oraz zawartych umów, w formie elektronicznej, z uwzględnieniem co najmniej następujących danych:
 - 1) nazwa obwodu rybackiego, pozycja z rozporządzenia;
 - 2) nazwa i adres uprawnionego do rybactwa;
 - 3) numer umowy i daty krańcowe jej obowiązywania;

- 4) powierzchnia zasadnicza obwodu rybackiego;
 - 5) powierzchnia obwodu uzupełniającego.
2. Corocznie, do dnia 31 stycznia danego roku po zakończonym roku kalendarzowym, dyrektor RZGW jest zobowiązany do przekazania sprawozdania do ministra właściwego do spraw rybołówstwa z podaniem danych określonych w art. 15a pkt 2-3 oraz 5-7 ustawy o rybactwie śródlądowym. Kopię przedmiotowego sprawozdania przesyła do wiadomości Prezesa PGW WP.
 3. Co najmniej dwa razy do roku, po zakończeniu zarybień wiosennych oraz jesiennych, dyrektor RZGW jest zobowiązany do przekazywania do Prezesa PGW WP danych ze stanu prowadzenia ewidencji określonych w niniejszej Procedurze. Za końcowe daty na przekazanie informacji ustala się dzień 31 lipca oraz dzień 31 stycznia z możliwością odstępstwa (po wcześniejszym uzgodnieniu) maksymalnie do 30 dni, w zależności od liczebności obwodów rybackich w regionie.
 4. Corocznie, do 15 lutego, dyrektor RZGW jest zobowiązany do przedstawienia Prezesowi PGW WP planu kontroli planowanych, dotyczących wywiązywania się uprawnionego do rybactwa z realizacji umowy.
 5. Corocznie, do dnia 31 stycznia dyrektor RZGW przekazuje do Prezesa PGW WP informację zbiorczą co do stanu przeprowadzenia kontroli planowanych oraz doraźnych za rok poprzedni, informując w szczególności o:
 - 1) wyniku kontroli (pozytywny, stwierdzone nieprawidłowości);
 - 2) rodzaju stwierdzonych nieprawidłowości (np. braki w dokumentacji, w zarybieniach, w zobowiązaniach finansowych i krótki opis zaleceń);
 - 3) rozwiązaniu umów.
 6. Corocznie, do dnia 31 stycznia dyrektor RZGW jest zobowiązany do przedstawienia Prezesowi PGW WP szczegółowej informacji dotyczącej nieoddanych do użytkowania obwodów rybackich wraz z podaniem harmonogramu działań w stosunku do poszczególnych nieużytkowanych rybacko obwodów.

§ 8.

Wzór umowy

1. Określa się ramowy wzór umowy dotyczący korzystania z mienia Skarbu Państwa będącego we władaniu RZGW w postaci wzoru umowy użytkowania obwodu rybackiego, stanowiącego *Załącznik nr 7 (Wzór umowy użytkowania obwodu rybackiego) do niniejszej Procedury.*

2. W ramowych wzorach umów dopuszcza się modyfikacje wynikające ze specyfiki korzystania z mienia Skarbu Państwa, w tym w szczególności w zakresie praw i obowiązków podmiotów korzystających z tego mienia.

Wykaz załączników:

Załącznik nr 1 (Notatka służbowa z zarybienia - wzór);

Załącznik nr 2 (Ewidencja kontroli zarybień - wzór);

Załącznik nr 3 (Plan kontroli obwodów rybackich - wzór);

Załącznik nr 4 (Pełnomocnictwo do przeprowadzenia kontroli - wzór);

Załącznik nr 5 (Protokół z kontroli umów na korzystanie z obwodów rybackich - wzór);

Załącznik nr 6 (Rozliczanie zobowiązań uprawnionego do rybactwa- wzór);

Załącznik nr 7 (Wzór umowy użytkowania obwodu rybackiego);